

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Pascha Jezusa: archeologia, historia i teologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Jesus' Passover: archaeology, history, and theology
Kierunek studiów	teologia kurs B
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr hab. Adam Kubiś, prof. KUL
---	-----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	IV, VI, VIII	3
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1: podstawowa znajomość treści ksiąg Pisma Świętego W2: podstawowa znajomość historii powszechnej w starożytności W3: podstawowa znajomość historii starożytnego Izraela W4: znajomość alfabetu greckiego
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Ukazanie geograficznego (w tym topograficznego) tła wydarzeń związanych z Paschą Jezusa
C2: Ukazanie najnowszych odkryć archeologicznych stanowiących tło ewangelicznych opisów Paschy Jezusa
C3: Ukazanie najważniejszych faktów historycznych oraz prawd teologicznych narracji ewangelicznych dotyczących Paschy Jezusa

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Absolwent wskazuje, identyfikuje, wymienia i znajduje na mapie najważniejsze geograficzne i topograficzne miejsca związane z ewangelicznymi opisami Paschy Jezusa.	T_W01, T_W03
W_02	Absolwent charakteryzuje najważniejsze okrycia archeologiczne związane z osobami, wydarzeniami i tłem kulturowym ewangelicznych opisów Paschy Jezusa.	T_W01, T_W03, T_W04
W_03	Absolwent identyfikuje najważniejsze dane historyczne dotyczącym starożytnego Bliskiego Wschodu w epoce rzymskiej mające potencjalne znaczenia dla zrozumienia narracji ewangelicznych dotyczących Paschy Jezusa	T_W01, T_W03
W_04	Absolwent identyfikuje, definiuje i charakteryzuje podstawowe tematy teologiczne narracji ewangelicznych dotyczących Paschy Jezusa.	T_W01, T_W03, T_W04
UMIĘTNOŚCI		
U_01	Absolwent wyjaśnia powiązanie miejsc (geografii) z historią i teologią obecną w narracjach ewangelicznych.	T_U01, T_U04, T_U07
U_02	Absolwent porównuje powiązanie między wybranymi odkryciami archeologicznymi a ewangelicznym opisem Paschy Jezusa.	T_U01, T_U04, T_U07
U_03	Absolwent wskazuje i interpretuje istotne powiązania pomiędzy historią starożytnego Bliskiego Wschodu epoki rzymskiej a tekstami ewangelicznymi opisującymi Paschę Jezusa.	T_U01, T_U04, T_U05, T_U07
U_04	Absolwent organizuje sieć powiązań między geografią Palestyny, archeologią Lewantu, historią starożytnego Bliskiego Wschodu epoki rzymskiej i teologią dotyczącą ewangelicznych opisów Paschy Jezusa.	T_U01, T_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny zdobytej wiedzy w zakresie geografii, archeologii, historii i teologii w odniesieniu do tematów obecnych w narracji o Paszce Jezusa	T_K01
K_02	Absolwent wyraża gotowość do zasięgania opinii ekspertów w dziedzinach pomocniczych dla nauk teologicznych (geografia, archeologia, historia) w tematach związanych z Paschą Jezusa.	T_K02
K_03	Absolwent jest gotów do inicjowania działań związanych z organizacją wyjazdów studyjnych (czy pielgrzymek) do Izraela i Palestyny powiązanych z tematami dotyczącymi Paschy Jezusa.	T_K03, T_K04, T_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Trzy zapowiedzi Paschy (Cezarea Filipowa, Góra Przemienienia, Jerycho) 2. Betania: namaszczenie Jezusa i wskrzeszenie Łazarza 3. Góry Efraima (J 11) 4. Triumfalny wjazd do Jerozolimy (Betfage, <i>Dominus Flevit</i>) 5. Nauczanie Jezusa w świątyni (lokalizacja, budowa, wygląd i funkcje Świątyni Jerozolimskiej) 6. Ostatnia Wieczerza (lokalizacja Wieczernika, Ostatnia Wieczerza a zwoje z Qumran, Pascha Jezusa a Pascha Mojżesza)
--

7. Aresztowanie Jezusa (Getsemani)
8. Proces przed arcykapłanem
9. Proces przed Piłatem (miejsce procesu, historyczność Piłata, wyszydzenie Jezusa)
10. Proces przed Herodem Antypasem
11. Hakeldama (Pole Krwi)
12. Ukrzyżowanie (*Via Crucis*, lokalizacja Golgoty, ukrzyżowanie, Nowa Jerozolima)
13. Pogrzeb Jezusa
14. Grób Jezusa (pochówki w Palestynie czasów rzymskich)
15. Zmartwychwstanie (Droga do Emaus, angelofanie, Chrystofanie)
16. Wniebowstąpienie (Dlaczego Galilea? Dlaczego Góra Oliwna?)
17. Zesłanie Ducha Świętego

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	analiza tekstu, wykład konwencjonalny, praca z materiałem kartograficznym	Praca pisemna, prezentacja	Wydruk pracy, Karta oceny prezentacji
W_02	analiza tekstu, wykład konwencjonalny	Praca pisemna, prezentacja	Wydruk pracy, Karta oceny prezentacji
W_03	analiza tekstu, wykład konwencjonalny	Praca pisemna, prezentacja	Wydruk pracy, Karta oceny prezentacji
W_04	analiza tekstu, wykład konwersatoryjny, praca z materiałem kartograficznym	Praca pisemna, prezentacja	Wydruk pracy, Karta oceny prezentacji
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	analiza tekstu, dyskusja, analiza kartograficzna	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
U_02	analiza tekstu, dyskusja	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
U_03	analiza tekstu, dyskusja	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
U_04	analiza tekstu, dyskusja, analiza kartograficzna	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	rozmowa sokratyczna	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
K_02	dyskusja	Prezentacja	Karta oceny prezentacji
K_03	metoda projektu	Prezentacja	Karta oceny prezentacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Student winien przedstawić do oceny pracę pisemną, zaopatrzoną w aparat naukowy (przypisy i bibliografia). Pracy winna towarzyszyć prezentacja wykonana w PowerPoint, zawierająca prezentację struktury pracy oraz podstawowe tezy.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ul style="list-style-type: none"> Brown, Raymond, <i>The Death of the Messiah. From Gethsemane to the Grave. A Commentary on the Passion Narratives in the Fourth Gospel</i> (The Anchor Reference Library; New York: Doubleday 1994). Pitre, Brant, <i>Jezus i żydowskie korzenie Eucharystii</i> (Myśl liturgiczna 2; Kraków: Wydawnictwo WAM 2018). Rosik, Mariusz, <i>Eucharystia w tradycji biblijnej. Zapowiedzi – ustanowienie – ku teologii</i> (Wrocław: Chronicon 2022).
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> Bishop, Jim, <i>Dzień w którym umarł Chrystus</i> (Warszawa: PAX 1964). Blinzer, Josef, <i>Der Prozess Jesu</i> (wyd. 3; Regensburg: Pustet 1960) = <i>Il processo di Gesù</i> (Biblioteca di cultura religiosa 6; Brescia: Paideia 1966). Bond, Helen, <i>Caiphas. Friend of Rome and Judge of Jesus?</i> (Louisville, KY – London: Westminster John Knox 2004). Chapman, David W. – Schnabel, Eckhard J., <i>The Trial and Crucifixion of Jesus. Text and Commentary</i> (WUNT 344; Tübingen: Mohr Siebeck 2015). Cook, John Granger, <i>Crucifixion in the Mediterranean World</i> (WUNT 327; Tübingen: Mohr Siebeck 2014). Garofalo, Luigi, <i>Gesù. Il processo</i> (Milano: Solferino 2020). Gibson, Shimon, <i>The Final Days of Jesus. The Archaeological Evidence</i> (New York: HarperOne 2009). Kubisiak, Przemysław, „Historia kary krzyżowej w czasach starożytnych”, <i>Warszawskie Studia Teologiczne</i> 33/1 (2020) 256-273. DOI: https://doi.org/10.30439/WST.2020.1.12 Orr, Jimmy F., <i>The Courtroom Trial of Jesus the Christ. A Legal Study of the Gospel of John</i> (North Haven, CT 2015). Pitre, Brant, <i>Jesus and the Last Supper</i> (Grand Rapids, MI – Cambridge, U.K.: Eerdmans 2015). Ravasi, Gianfranco, <i>I vangeli della passione</i> (Supplemento 2a „Familia Christiana”; Milano: San Paolo 2004). Schiavone, Aldo, <i>Ponzio Pilato. Un enigma tra storia e memoria</i> (Torino: Einaudi 2016). Schnabel, Eckhard, <i>Jesus in Jerusalem. The Last Days</i> (Grand Rapids, MI: Eerdmans 2018). Smith, Mark D., <i>The Final Days of Jesus. The Thrill of Defeat, the Agony of Victory. A Classical Historian Explores Jesus's Arrest, Trial, and Execution</i> (Cambridge, U.K.: The Lutterworth Press 2018). Sri, Edward, <i>No Greater Love. A Biblical Walk Through Christ's Passion</i> (West Chester, PA: Ascension 2019). Varner, William, <i>Passionate about the Passion Week. A Fresh Look at Jesus' Last Days</i> (Dallas, TX: Fontes 2020). Zegibe, Frederick T., <i>The Crucifixion of Jesus. A Forensic Inquiry. Second Edition Completely Revised and Expanded</i> (Lanham, MA et al.: M. Evans 2005).